

ASPECTE JURIDICE PRIVIND FORMAREA ȘI STRUCTURA CAPITALULUI SOCIAL AL SOCIETĂȚII PE ACȚIUNI

Valentina REVENCO

Doctorand, Școala Doctorală în Drept, Științe Politice și Administrare din Moldova,

Chișinău, Republica Moldova

e-mail: revencuv@yahoo.com

<https://orcid.org/0000-0001-9341-4840>

Capitalul social al societății pe acțiuni este o cifră de referință, contractuală (prevăzută în actul constitutiv) și contabilă (înscrisă în pasivul bilanșului) ce indică, sub aspect juridic, nivelul obligației de aport al asociaților și, implicit, limita răspunderii asociaților, precum și valoarea bunurilor din activul societății care sunt supuse regimului juridic al capitalului social, acesta fiind numit și capital nominal sau capital cifră. Capitalul social al unei societăți pe acțiuni se formează prin plasarea de acțiuni de către acționari și reprezintă valoarea în natură și în bani, exclusiv pentru anumite categorii de societăți pe acțiuni, vărsat proporțional numărului și valorilor acțiunilor subscrise. Analizând prevederile actelor normative, precum și opiniile doctrinare, concluzionăm că aportul reprezintă manifestarea de voință a asociaților care constă în asumarea obligației de a contribui la formarea capitalului social al unei societăți pe acțiuni determinate prin transmiterea în proprietate sau în folosință a unui bun în patrimoniul acelei societăți, în schimbul unor acțiuni, precum și executarea de fapt și de drept a acestei obligații prin transmiterea efectivă a bunului respectiv către societate. Capitalul social al societății pe acțiuni cuprinde valoarea aporturilor în numerar și în natură vărsate la momentul constituirii societății sau ulterior prin subscrieri suplimentare. Legea nu impune ca aporturile asociaților (acționarilor) să fie egale ca valoare sau să aibă același obiect. De asemenea, în cazul unui singur acționar, să fie ca un obiect unitar. Deoarece, bunurile care formează capitalul social al societății pe acțiuni, asigură activitatea economică a acesteia și participarea liberă în circuitul civil.

Cuvinte-cheie: acțiune, societate pe acțiuni, capital social, asociați, acționari, subscriere, vărsământ.

LEGAL ASPECTS REGARDING THE FORMATION AND STRUCTURE OF THE SHARE CAPITAL OF THE JOINT STOCK COMPANY

The share capital of the Joint Stock Company is a baseline figure, contractual (provided in the Articles of association) and accounting (recorded in the liabilities side of the balance sheet) which shows, from a legal point of view, the level of the shareholders' contribution obligation and, by default, the limit of shareholders' liability, and the value of the goods of the company's assets that are subject to the legal rules of the share capital, this being also called nominal capital or figure capital. The share capital of a Joint Stock Company is created by the shares placed by the shareholders and represents the value in kind and in cash, exclusively for certain categories of Joint Stock Companies, paid proportionally to the number and value of the subscribed shares. Analyzing the provisions of the legal acts, as well as the doctrinal opinions, we conclude that the contribution represents the manifestation of will of the shareholders, which consists in undertaking the obligation to contribute to the formation of the share capital of a Joint Stock Company determined by the transfer in ownership or use of a property in the assets of that company, in exchange for any shares, as well as the factual and legal fulfilment of such obligation by the actual transfer of such property to the company. The

share capital of the Joint Stock Company includes the value of the cash and in-kind contributions paid at the time of the company's incorporation or subsequently, by additional subscriptions. The law does not require that the contributions of the shareholders (stockholders) be equal in value or have the same object, and in the event of a single shareholder to be as a unitary object. Because, the property that forms the share capital of the Joint Stock Company ensures its economic activity and free participation in the civil circuit.

Keywords: *stock, Joint Stock Company, share capital, associates, shareholders, subscription, offer, payment.*

ASPECTS JURIDIQUES DE LA FORMATION ET DE LA STRUCTURE DU CAPITAL SOCIAL DE LA SOCIÉTÉ PAR ACTIONS

Le capital social de la société par actions est un chiffre de référence, contractuel (prévu dans les statuts) et comptable (inclus dans le passif du bilan) qui indique, en termes juridiques, le niveau de l'obligation d'apport des associés et, implicitement, la limite de la responsabilité des associés, ainsi que la valeur des actifs de la société soumis au régime juridique du capital social, également appelé capital nominal ou capital chiffré. Le capital autorisé d'une société par actions est constitué par le placement d'actions par les actionnaires et représente la valeur en nature et en argent, exclusivement pour certaines catégories de sociétés par actions, payée proportionnellement au nombre et à la valeur des Actions souscrites. En analysant les dispositions des actes normatifs, ainsi que les opinions doctrinales, nous concluons que l'apport représente la manifestation de la volonté des associés qui consiste à assumer l'obligation de contribuer à la formation du capital social d'une société par actions déterminée par le transfert en propriété ou en utilisation d'un bien du patrimoine de cette société, en échange de certaines actions, ainsi que l'exécution effective et légale de cette obligation par la transmission effective du bien respectif à la société. Le capital social de la société par actions comprend le montant des contributions en espèces et en nature versées au moment de la constitution de la société ou ultérieurement par des souscriptions supplémentaires. La loi n'exige pas que les contributions des associés (actionnaires) soient de valeur égale ou aient le même objet, y compris dans le cas d'un actionnaire unique comme objet unitaire. En effet, les actifs qui forment le capital autorisé de la société par actions assurent son activité économique et sa libre participation au circuit civil.

Mots-clés: *action, société par actions, capital social, associés, actionnaires, souscription, paiement.*

ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ И СТРУКТУРЫ УСТАВНОГО КАПИТАЛА АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА

Уставной капитал акционерного общества является ориентировочной величиной, договорной (предусмотренной в уставе) и бухгалтерской (учтенной в обязательствах бухгалтерского баланса), отражающей с юридической точки зрения уровень обязательства и, косвенно, ограничение стоимости активов компании, на которые распространяется правовой режим акционерного капитала, который также называется номинальным капиталом или фигурным капиталом. Уставной капитал акционерного общества формируется путем размещения акционерами акций и представляет собой стоимость в натуральной и денежной форме исключительно для отдельных категорий акционерных обществ, оплачиваемую пропорционально количеству и стоимости размещенных акций. Анализируя положения нормативных актов, а также доктринальные заключения, приходим к выводу, что вклад представляет собой волеизъявление участников, заключающееся в принятии на себя обязательств внести вклад в формирование уставного капитала акционерного общества в обмен на акции, а также фактическое и юридическое исполнение этого обязательства путем фактической передачи соответствующего товара обществу. Уставной капитал акционерного общества включает сумму денежных и натуральных взносов, уплаченных при учреждении общества или впоследствии путем дополнительных подписок. Закон не требует, чтобы вклады акционеров были равными по стоимости или имели один и тот же

объект, а также в случае единственного акционера быть единым объектом. Ведь товары, составляющие уставной капитал акционерного общества, обеспечивают его хозяйственную деятельность и свободное участие в гражданско-правовом обороте.

Ключевые слова: акция, акционерное общество, уставной капитал, акционеры, пайщики, подписка, платеж.

Introducere

Societatea pe acțiuni rămâne a fi forma cea mai complexă și, exponențial, cea mai evoluată dintre societățile comerciale, la constituirea căreia contează cel mai mult aportul de capital, decât calitățile personale ale asociațiilor. Societatea pe acțiuni funcționează ca un organism democratic, în care, minoritatea se supune hotărârilor majorității în cadrul adunărilor generale ale acționarilor, organul executiv (unipersonal sau colegial) gestionează societatea în baza unui mandat, iar cenzorii verifică și supraveghează legalitatea gestionării societății. Capitalul social al societății pe acțiuni reprezintă temeiul juridic în baza căruia aceasta își desfășoară activitatea, pe de o parte, iar pe de altă parte, asigură interesele patrimoniale ale creditorilor și ale acționarilor, care la rândul lor sunt expuși riscului de a pierde în limitele corespunzătoare, acțiunile ce le aparțin.

Metodologia de cercetare

Pentru realizarea prezentului studiu au fost utilizate metode cantitative și calitative de cercetare, de asemenea metoda inducției și deducției, metoda logică și comparativă. Articolul este realizat urmând a cercetării surselor bibliografice naționale și internaționale, consultare de site-uri oficiale, biblioteci virtuale, acte normative, având ca scop final determinarea principalelor obiective teoretice și practice ale temei supuse cercetării. Mijloacele avute în vedere la realizarea prezentului studiu reprezintă diverse surse bibliografice menționate la sfârșitul articolului, urmărind o documentare cât mai profundă, bazându-ne inclusiv pe literatura conexasă domeniului, folosind și interpretând ideile celor mai importanți

autori din domeniul dreptului civil și comercial din Republica Moldova, România și Federația Rusă, care prin lucrările teoretice și practice au creat concepte utile pentru cei interesați de domeniul societății pe acțiuni, în vederea documentării, perfecționării și informării.

Formarea capitalului social al societății pe acțiuni

Una dintre condițiile esențiale ale constituirii și funcționării unei societăți pe acțiuni ca persoană juridică este înzestrarea acesteia cu anumite valori patrimoniale care permit subiectului de drept să participe la circuitul civil. Conform principului general al dreptului, potrivit căruia orice persoană dispune de un patrimoniu, societatea pe acțiuni ia naștere cu anumite drepturi și obligații civile. Temelia patrimoniului o constituie drepturile cu care o înzestrează asociații societății, ansamblul cărora formează la constituire acesteia capitalul propriu, numit și capital social sau capital nominal. Condițiile în baza cărora apare și funcționează o societate pe acțiuni sunt stipulate și în legislația Republicii Moldova [1].

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 251 din Codul Civil al RM [2], capitalul social determină valoarea minimă a activelor pe care societatea comercială trebuie să le dețină. Capitalul social al unei societăți comerciale, inclusiv a societății pe acțiuni, se formează din aporturile fondatorilor, exprimate în lei acesta fiind vărsat integral de către fondatori în cel mult 6 luni de la data înregistrării societății, iar potrivit art. 38 alin. (1) din Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1134/1997 [3], capitalul social al societății determină valoarea minimă a activelor nete

ale societății, care asigură interesele patrimoniale ale creditorilor și acționarilor.

Așadar, după părerea autorului Sebastian Bodu, formarea capitalului social reprezintă cumulativ o operațiune financiară, contabilă și juridică constând, pe de o parte, în stabilirea cifrei care va figura, cu titlu de capital social, în actul constitutiv al societății pe acțiuni care va fi reflectată ulterior în pasivul bilanțului contabil, iar pe de altă parte, reprezintă efectuarea de către asociați a aporturilor în numerar și în natură, de o valoare egală cu cifra stabilită în actul de constituire a societății, adică în statutul societății pe acțiuni [4].

Suntem de acord cu opinia în general acceptată că, la constituirea unei societăți pe acțiuni, una dintre primele operațiuni pe care trebuie să le întreprindă asociații care au căzut de comun acord să fondeze societatea este stabilirea capitalului social necesar pentru începerea și desfășurarea activității acesteia. În acest sens, aportul va reprezenta bunul sau bunurile, inclusiv mijloacele bănești, pe care fiecare asociat se obligă să-l transmită societății, în condițiile și la termenele stipulate în actul de constituire, în vederea formării sau majorării capitalului social în schimbul unor acțiuni. Respectiv, pentru ca capitalul social să fie format, să existe de fapt în realitate, fiecare asociat trebuie să transmită aportul la care s-a obligat.

În acest sens, legislația națională stabilește cuantumul minim al capitalului social pe care trebuie să-l dețină și cu care trebuie să contribuie asociații pentru a constitui o societate pe acțiuni. Astfel, angajamentul asociatului de a contribui la formarea capitalului este fixat în actul de constituire al societății pe acțiuni și nu trebuie să fie mai mic decât minimumul stabilit de lege. Alin. (2) art. 38 din Legea privind societățile pe acțiuni, capitalul social al societății nu poate fi mai mic de 600 000 lei.

Pentru unele categorii de societăți pe acțiuni, legea stabilește un minim garantat al capitalului social, în cazul băncilor comerciale acesta fiind reglementat

de legea domeniului bancar. Subiectul care supraveghează respectarea prevederilor legale privind capitalul social de către băncile comerciale este Banca Națională a Moldovei. La acordarea licenței unei bănci ea urmărește dacă aceasta dispune de un nivel al capitalului inițial cel puțin egal cu nivelul minim stabilit prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei. Acest nivel nu poate fi mai mic de 100 de milioane de lei, în conformitate cu prevederile art. 9 din Legea privind activitatea băncilor nr.202/2017 [5].

Capitalul social al unei bănci trebuie vărsat integral în mijloace bănești, la momentul subscrierii, sau cu valori mobiliare de stat în cazul capitalului inițial al băncii-punte, inclusiv în cazul majorării acestuia. Capitalul social se constituie din valoarea aporturilor primite în contul achitării acțiunilor.

Pentru a desfășura activitatea de asigurare (re-asigurare), societatea comercială trebuie să îmbrace forma societății pe acțiuni, inclusiv cu investiții străine.

Capitalul social minim al asigurătorului (reasiguratorului) este de 15 milioane de lei, la care se aplică:

- a) coeficientul 1 – pentru activitate de asigurări generale;
- b) coeficientul 1,5 – pentru activitate de asigurări de viață;
- c) coeficientul 2 – pentru activitate de reasigurare exclusivă.

Prin derogare de la alin. (1) lit. a) art. 22 din Legea cu privire la asigurări nr.407/2006, la capitalul social minim al asigurătorilor care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă se aplica coeficientul 1,5.

La momentul înregistrării de stat, capitalul social al asigurătorului (reasiguratorului) trebuie să fie deus integral de către fondatorii săi. Aporturile la capitalul social se depun integral în formă bănească atât la constituire, cât și la majorare [6].

Reieșind din cele menționate supra reținem că, capitalul social al unei societăți pe acțiuni se formează prin plasarea de acțiuni de către acționari și reprezintă valoarea în natură și în bani, exclusiv pentru anumite categorii de societăți pe acțiuni, vărsat proporțional numărului și valorilor acțiunilor subscrise.

În acest sens se pronunță și alin. (3) art. 38 din Legea privind societățile pe acțiuni care prevede că capitalul social trebuie să fie egal cu suma valorii nominale a acțiunilor plasate dacă aceasta a fost stabilită în actele de constituire.

Dacă societatea a plasat acțiuni a căror valoare nominală nu a fost stabilită, capitalul social trebuie să fie egal cu valoarea sumară a aporturilor depuse în contul plăților acțiunilor. Nu se include în capitalul social valoarea acțiunilor autorizate spre plasare, dar neplasate (nesubscrise).

Unii autori consideră că subscrierea este manifestarea de voință a unei persoane prin care se obligă să devină acționar al societății, prin efectuarea unui aport la capitalul social al acesteia, în schimbul căruia va primi acțiuni de o valoare nominală egală. Rezultatele subscrierii acțiunilor trebuie verificate și validate de către adunarea constitutivă a subscriitorilor (acceptanților). Adunarea constitutivă urmează să discute și să aprobe și actele constitutive ale viitoareii societăți [7].

Astfel, studiind cadrul normativ în vigoare care reglementează instituția societății pe acțiuni (Legea privind societățile pe acțiuni), precum și cea a titlurilor de capital (Legea privind piața de capital), susținem că, capitalul social al societății pe acțiuni se formează prin: (1) subscrierea integrală și simultană a capitalului social de către semnatarii actului de constituire la momentul creării societății pe acțiuni și (2) ofertă publică sau închisă pe parcursul activității societății.

Confirmăm că, indiferent de forma societară, capitalul social trebuie subscris în întregime, întrucât

nu pot exista titluri de participare emise și nesubscrise, iar ceea ce nu a fost subscris într-o emisiune, fie ea continuată (publică) sau simultană, trebuie anulat. Subscrierile trebuie să asigure societății existența reală a capitalului. De asemenea, capitalul subscris trebuie vărsat integral sau parțial, simpla subscriere nefiind suficientă pentru a garanta existența capitalului. Vărsământul trebuie depus integral fie chiar de la momentul subscripției, fie în anumite situații permise în mod limitativ de legiuitor, parțial la acest moment, iar restul ulterior, într-un termen maxim general. Așadar, afirmă autorul Sebastian Bodu, subscrierea nu trebuie confundată cu vărsământul, acesta din urmă reprezentând executarea obligației de plată a titlurilor subscrise născută din raportul juridic al subscripției [5, p. 228].

Prin urmare, constată alți autori, societatea pe acțiuni emite titluri de capital [7, p. 443] (acțiuni) atât la înființarea acesteia, cât și pe parcursul existenței societății. La înființare, societățile pe acțiuni efectuează o emisie închisă [8] la care participă doar asociații.

Oferta închisă (emisiune închisă) reprezintă plasarea valorilor mobiliare între acționarii/asociații emitentului și/sau într-un cerc limitat de persoane, aprobat de adunarea generală a acționarilor/asociaților.

După înregistrarea de stat a acțiunilor plasate la înființarea societății, societatea poate plasa acțiuni suplimentare, în corespundere cu prevederile Statutului și ale deciziei de emiterie suplimentară de acțiuni.

În corespundere cu prevederile art. 42 din Legea privind societățile pe acțiuni, condițiile emiterii suplimentare de acțiuni, inclusiv costul plasării acestora, sunt aceleași pentru toți achizitorii de acțiuni. Costul plasării acțiunilor de aceeași clasă va fi nu mai mic decât valoarea nominală sau valoarea fixată a acestora. Acțiunile emisiunii suplimentare plătite în întregime cu activele nete (capitalul propriu) ale

societății se repartizează între acționarii societății fără plată, în corespundere cu clasele și proporțional numărului de acțiuni care le aparțin.

Societatea pe acțiuni are dreptul să emită acțiuni prin emisiune închisă sau publică. Legea privind piața de capital [9] definește noțiunea de ofertă publică de valori mobiliare ca fiind o comunicare adresată unor persoane, făcută sub orice formă și prin orice mijloace, care prezintă informații suficiente despre termenele ofertei și despre valorile mobiliare oferite, astfel încât să permită investitorului să adopte o decizie cu privire la cumpărarea sau subscrierea acestor valori mobiliare.

De asemenea, oferta publică pe piața primară are ca obiect valorile mobiliare care sunt oferite de către emitent pentru prima dată spre a fi subscrise de către publicul cărui îi este adresată o astfel de ofertă.

Oferta publică de valori mobiliare pe piața primară se efectuează doar prin intermediul societăților de investiții ce dețin licențele de categoria “B” (numai în cadrul plasării valorilor mobiliare fără angajamentul ferm), de categoria “C”, care conform Regulamentului privind licențierea și autorizarea pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) nr. 56/11 din 14 noiembrie 2014 [10], sunt în drept să presteze servicii și activități de investiții financiare pe teritoriul Republicii Moldova (pct. 51 din Hotărârea CNPF cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind etapele, termenele, modul și procedurile de înregistrare a valorilor mobiliare nr. 13/10 din 13.03.2018) [11].

Oferta publică de valori mobiliare poate fi inițiată de către orice emitent numai după publicarea unui prospect de ofertă, aprobat de către Comisia Națională a Pieței Financiare, în condițiile stabilite de Legea nr. 171/2012, de Instrucțiunea nr. 13/10 din 13.03.2018 și de alte acte normative ale CNPF.

Inițierea și derularea ofertei publice fără publicarea prospectului de ofertă, aprobat de autorita-

tea pieței de capital în condițiile stabilite de Legea nr.171/2012 și Instrucțiunea nr. 13/10 din 13.03.2018, este interzisă și nulă și, la rândul său, atrage răspunderea persoanelor vinovate și aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislația în vigoare. Emitentul, care derulează o astfel de ofertă, este responsabil pentru orice prejudicii cauzate investitorilor, acesta fiind obligat față de investitori la restituirea plăților decurgând din nulitatea tranzacțiilor încheiate pe baza unei astfel de oferte publice (pct. 56 din Hotărârea CNPF cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind etapele, termenele, modul și procedurile de înregistrare a valorilor mobiliare nr. 13/10 din 13.03.2018).

Analizând prevederile acestor acte normative conchidem că aportul reprezintă manifestarea de voință a asociaților care constă în asumarea obligației de a contribui la formarea capitalului social al unei societăți pe acțiuni determinate prin transmiterea în proprietate sau în folosință a unui bun în patrimoniul acelei societăți, în schimbul unor acțiuni, precum și executarea de fapt și de drept a acestei obligații prin transmiterea efectivă a bunului respectiv către societate.

Capitalul social al societății pe acțiuni va cuprinde valoarea aporturilor în numerar și în natură vărsate la momentul constituirii societății sau ulterior prin subscrieri suplimentare. Legea nu impune ca aporturile asociaților (acționarilor) să fi egale ca valoare sau să aibă același obiect, de asemenea în cazul unui singur acționar să fie ca un obiect unitar. Deoarece, după cum am menționat mai sus, bunurile care formează capitalul social al societății pe acțiuni asigură activitatea economică a acesteia și participarea liberă în circuitul civil.

Societatea pe acțiuni trebuie să activeze cu atât capital cu cât are necesar pentru realizarea activității economice într-un anumit moment. Lipsa și/sau insuficiența acestuia poate duce la dificultăți financiare, uneori creând chiar premise de solvabilitate.

Aporturile la capitalul social al societății pe acțiuni

Capitalul social al societății pe acțiuni se constituie urmare a integrării tuturor aporturilor pe care asociații se obligă să le efectueze.

Inițial ținem să facem referință asupra noțiunii de aport, ca fiind valoarea patrimonială cu care orice asociat convine, prin actul constitutiv sau prin subscripții ulterioare, să contribuie la alcătuirea sau majorarea capitalului social, în condițiile și la termenele stipulate [12].

Ca orice act juridic, aportul la capitalul social include două laturi distincte:

- *manifestarea de voință a asociatului unei societăți comerciale privind contribuirea la constituirea capitalului social – capital subscris;*
- *predarea bunului subscris la data convenită (de regulă fiind un termen reglementat de lege) – capital vărsat* [5, p. 226].

Aportul asociaților la formarea capitalului social al societății pe acțiuni, se caracterizează prin următoarele:

a) constituie o condiție specifică și obligatorie pentru constituirea unei societăți pe acțiuni, ceea ce nu se regăsește la comercianții persoane fizice,

b) este obligatoriu pentru fiecare asociat, deoarece aportul reprezintă condiția obligatorie pentru obținerea calității de asociat la societatea pe acțiuni.

Or alin. (2) art. 246 din Codul civil al RM, reține că fiecare fondator al societății comerciale trebuie să contribuie, în mărimea stabilită de actul de constituire, la formarea capitalului social.

Mai mult, toți asociații trebuie să participe la formarea capitalului social, dacă unul sau mai mulți asociați nu participă cu aporturi sau acestea sunt fictive, societatea se consideră inexistentă, deoarece îi lipsește unul dintre elementele sale esențiale – patrimoniul societății, care este creat din aporturile asociaților și cel dobândit de societatea comercială

în procesul de activitate și care aparține societății cu drept de proprietate [12, p. 43].

Legea nu impune ca valoarea aporturilor să fie egală între asociați sau să aibă același obiect. Aportul implică o obligație personală a fiecărui asociat, excluzând promisiunea pentru altul. Mărimea aporturilor vărsate ale asociaților acordă drepturi patrimoniale acestora proporțional aportului efectiv vărsat.

Totodată, alin. (4) art. 252 din Codul civil al RM, reglementează consecințele nerespectării obligației asociatului de a vărsa în termen aportul, și anume: în cazul în care asociatul nu a vărsat în termen aportul, fiecare asociat are dreptul să-i ceară în scris aceasta (o declarație de plată), stabilindu-i un termen suplimentar, de cel mult o lună de la data limită stabilită și avertizându-l că termenul este de decădere și este posibilă excluderea lui din societate.

Dacă asociatul nu varsă aportul în termenul suplimentar acordat, acesta pierde dreptul asupra părții sociale și asupra fracțiunii vărsate, fapt despre care trebuie notificat.

c) bunurile aduse de asociați cu titlu de aport la formarea capitalului social trebuie să fie proprietatea acestora. Chiar dacă nici Codul civil al RM și nici Legea privind societățile pe acțiuni nu prevăd expres acest fapt, aceasta se subînțelege, deoarece art. 39 alin. (3) din Legea societăților pe acțiuni prevede că aporturile ne bănești la capitalul social pot fi transmise societății cu drept de proprietate sau de folosință.

Bunul vărsat în capitalul social al societății iese din circuitul și patrimoniul asociatului și devine proprietate a societății la momentul înregistrării acesteia. În cazul în care bunul este transmis cu drept de folosință, între asociat și societate se aplică corespunzător regulile cu privire la locațiune, cu excepția cazului când societatea nu datorează chirie în schimbul folosinței [13].

Cel care aduce aportul trebuie să fie titularul dreptului, astfel ca prin aport să fie transmis exact ceea ce

stăpânește titularul, întrucât noul titular al dreptului aportat este societatea. Această calitate trebuie întrunită la data când vărsământul trebuie realizat. Aportarea unui drept aparținând unei alte persoane nu este posibilă. Dovada dreptului de proprietate asupra bunului ce se vrea să fie transmis pe calea aportului se face în funcție de modul de dobândire, respectiv facturi, contracte, hotărâri judecătorești, certificate de moștenitor, pentru imobile se va prezenta extrasul din Registrul bunurilor imobile [13, p. 331].

Dacă aportul la capital aparține mai multor persoane, acestea sunt obligate solidar față de societate și trebuie să desemneze un reprezentant comun pentru exercitarea drepturilor decurgând din acest aport. Unicul titular al dreptului de proprietate nu va putea subscrie ca aport numai o cotă-parte din acest drept, păstrându-și pentru sine celelalte cote-părți sau transferându-le în favoarea altei persoane [12, p. 41].

d) aportul asociaților la capitalul social trebuie să fie unul real din punct de vedere economic, astfel încât, (i) societatea să răspundă cu patrimoniul său față de terți și (ii) să-l poată valorifica pentru desfășurarea activității.

Art. 253 alin. (6) din Codul civil al RM, expres prevede că aporturile în natură se evaluează în bani de către un evaluator independent și se aprobă de adunarea generală a asociaților.

Această condiție rezultă expres și din prevederile art. 39 alin. (5), (6) și (7) din Legea privind societățile pe acțiuni, potrivit cărora valoarea de piață a aporturilor ne bănești transmise societății cu drept de folosință se determină pornind de la plata pentru folosință calculată pe perioada stabilită în documentele de constituire ale societății sau în hotărârea adunării generale a acționarilor.

Valoarea de piață a aporturilor ne bănești se aprobă prin hotărârea adunării constitutive sau a adunării generale a acționarilor ori prin decizia consiliului societății, pornindu-se de la prețurile pieței organizate publicate la data transmiterii acestor aporturi. Valoa-

rea de piață a aportului nebănesc în capitalul social al societății se aprobă în temeiul raportului societății de audit sau al unei alte organizații specializate care nu este persoană afiliată a societății.

Scopul evaluării în sine, este acela de a preveni supraevaluarea bunurilor aduse ca aport, care ar avea drept consecință subscrierea mai mare a titlurilor mobiliare, fapt care ar prejudicia, pe de o parte, pe asociați, iar pe de altă parte, pe terți care se vor încrede în valoarea aporturilor înscrise în actul constitutiv al societății și/sau în bilanțul contabil.

Odată realizat aportul, în lipsa prevederilor contractare, după cum am menționat mai sus, bunul devine proprietatea exclusivă a societății, asociații fiind lipsiți de dreptul asupra bunurilor respective.

Transmiterea proprietății asupra bunului, urmare a aportului asociaților, se realizează la data înregistrării societății la organul înregistrării de stat, după cum am precizat anterior, la o dată prescrisă în actul de constituire sau prevăzut de lege. Explicația subzistă în următoarele, până la data înregistrării de stat societatea nu deține statut de persoană juridică, deci nu poate avea patrimoniu și nici actul de constituire nu are forță juridică decât la momentul înregistrării societății.

După transmiterea proprietății cu titlu de aport la capitalul social, asociatul poartă răspundere față de societate similar vânzătorului din contractul de vânzare-cumpărare a bunurilor. Aceasta înseamnă că asociatul răspunde pentru evicțiune și viciile ascunse ale bunului aportat [14].

Ținem să remarcăm, că odată bunul transmis în proprietatea societății cu titlu de aport la capitalul social, acesta nu se mai întoarce în proprietatea asociatului nici chiar în caz de lichidare a societății. Ca efect al lichidării societății asociații primesc eventualii bani rămași, după valorificarea masei debitoare și achitarea creanțelor creditorilor societății [15].

Într-o accepțiune, conform dispozițiilor art. 252 și 253 din Codul civil al RM aportul la capitalul social al unei societăți comerciale poate fi în bani dacă

actul de constituire nu prevede altfel sau orice alt bun aflat în circuitul civil.

Într-o altă accepțiune, categoriile aporturilor în cazul societăților pe acțiuni este reglementat de art. 39 din Legea privind societățile pe acțiuni prevede că aporturi la capitalul social pot fi: a) mijloace bănești; b) valori mobiliare plătite în întregime; c) alte bunuri, inclusiv drepturi patrimoniale sau alte drepturi care pot fi evaluate în bani; d) obligațiile (datoriile) societății față de creditori.

Art. 41 din Legea privind societățile pe acțiuni prevede că felurile aporturilor se stabilesc de actul de constituire al societății pe acțiuni sau de hotărârea privind emisia suplimentară de acțiuni.

Aportul în numerar are ca obiect transmiterea de către asociat a unei sume către societate la momentul constituirii societății (formarea capitalului social) sau pe parcursul activității acesteia (majorarea capitalului social) în schimbul titlurilor subscrise [16]. Aportul în numerar se face prin transferul mijloacelor bănești la contul bancar deschis în acest scop. Aportul în numerar se face în valută națională conform regulilor stabilite de legislația în vigoare.

Dispozițiile art. 36 alin. (1) din Legea privind societățile pe acțiuni prevăd că adunarea constitutivă se ține în termenul prevăzut de contractul de societate, sub condiția vărsării în întregime de către fondatorii societății a mijloacelor bănești în contul achitării acțiunilor plasate la înființarea societății.

Altă condiție obligatorie pentru efectuarea înregistrării acțiunilor plasate la înființarea societății și efectuarea primelor înscrieri în registrul acționarilor este prezentarea de către societate Comisiei Naționale a Pieței Financiare a confirmării bancare a depunerii mijloacelor bănești în contul achitării acțiunilor plasate la înființarea societății.

Textul art. 34 alin. (4) din Legea privind societățile pe acțiuni prevede că mijloacele bănești în contul achitării acțiunilor se depun de către fondatori la conturile bancare provizorii în temeiul contractului

de societate (declarația de constituire a societății). La aceleași conturi se virează dobânda obținută ca rezultat al utilizării acestor mijloace de către bancă, fondatorii neavând dreptul de a utiliza mijloacele menționate până la înregistrarea societății sau până la momentul considerării societății ca nefiind constituită.

Aportul în natură. Orice aport, altul decât în numerar sau în industrie, este un aport în natură. El poate fi constituit din bunurile cele mai variate, mobile sau imobile, corporale sau încorporale, precum și clădiri, terenuri, construcții speciale, mașini și utilaje, fonduri de comerț, drepturi de proprietate industrială, titluri de valoare. Bunurile constituite ca aport trebuie să dețină o valoare economică și să fie evaluabile în bani, să fie apte de a servi scopului societății și să fie susceptibile de urmărire silită. Îndeplinirea cerinței de a avea o valoare economică implică, printre altele, ca bunul să fie în "stare de utilizare" [17].

Prin urmare, în timp ce aporturile în numerar sunt obligatorii, indiferent de forma juridică de organizare a societății, aporturile în natură sunt opționale, acestea fiind lăsate la latitudinea asociaților, deoarece o societate pe acțiuni poate fi constituită fără aporturi în natură, dar nu și fără aporturi în numerar.

Vărsarea aporturilor în natură se realizează printr-o dublă operațiune, cu semnificații juridice și factice: a) prin transferarea către societate a drepturilor corespunzătoare asupra bunurilor constituite ca aport și b) prin predarea lor efectivă către societate.

Prima etapă a vărsării aportului în natură se realizează prin și în momentul semnării actului constitutiv. În cazul când transmiterea unor drepturi de proprietate necesită formă autentică, actul constitutiv, pentru a produce efectul legal al vărsământului, se va încheia în formă autentică, sub sancțiunea nulității acestuia.

Predarea efectivă către societate a bunurilor în natură reprezintă o condiție pentru efectuarea vărsă-

mântului de către asociați. Predarea bunurilor nu mai reprezintă doar o operațiune tehnico-materială, ci o condiție pentru validitatea transferării către societatea comercială a drepturilor corespunzătoare bunurilor aduse ca aport [18].

Drept urmare, predarea trebuie constatată printr-un înscris probatoriu, care să ateste realizarea acestei operațiuni și să probeze vărsământul. În lipsa acestuia, în opinia profesorului Ioan Schiau, nu este îndeplinită condiția vărsării integrale sau, după caz, în limita legală, a capitalului societății comerciale ce se constituie cu aport în natură.

Potrivit normei generale cuprinse la alin. (1) art. 253 din Codul civil al RM aportul în natură la capitalul social al unei societăți comerciale are ca obiect orice bunuri aflate în circuitul civil.

Aportul în natură la capitalul social al societății pe acțiuni se consideră cel efectuat în bunuri corporale și incorporale, din categoria bunurilor corporale făcând parte bunurile mobile și imobile.

Din categoria bunurilor corporale care pot fi aduse ca aport la formarea capitalului social al societății pe acțiuni pot fi: terenuri, construcții, mijloace de transport, tehnică de calcul, mobilă, utilaje și mijloace de producție.

Bunurile incorporale pe care asociații le pot transmite societății ca aport la capitalul social pot fi: mărcile de producție și comerț, desene și modele industriale, inovații, drepturi de folosință a bunurilor corporale (uzufruct), tehnologii, precum și alte drepturi patrimoniale.

O condiție esențială pentru asociați este ca bunurile corporale aduse ca aport la capitalul social al societății pe acțiuni este ca acestea să fie în circuitul civil. Or, regula generală ne spune că se consideră a fi bunuri în circuitul civil toate bunurile al căror circuit nu este interzis prin lege.

În acest sens, art. 39 alin. (13) din Legea privind societățile pe acțiuni, prevede că nu pot fi aduse ca aport la capitalul social: **a)** evaluarea în bani a

activității fondatorilor pentru înființarea societății, precum și oricare angajament de prestare a activității de muncă sau de servicii de către acționari sau de alte persoane; **b)** obligațiile (datoriile) fondatorilor, acționarilor societății și ale altor persoane; **c)** bunurile mobiliare și imobiliare neînregistrate, inclusiv produsele activității intelectuale, supuse înregistrării în conformitate cu legislația; **d)** bunurile aparținând achizitorului de acțiuni cu drept de administrare economică sau gestionare operativă, fără acordul proprietarului acestor bunuri; **e)** bunurile destinate consumului populației civile, a căror circulație este interzisă ori limitată de actele legislative.

Aportul în natură se realizează prin transferarea drepturilor corespunzătoare asupra respectivelor bunuri și predarea efectivă a acestora către societatea pe acțiuni.

Alin. (5) art. 32 din Legea privind societățile pe acțiuni prevede că aporturile ne bănești în contul achitării acțiunilor se predau prin act de predare-primire de către fondatorii societății organului executiv al societății în termen de o lună de la data înregistrării de stat a societății.

În cazul în care fondatorii societății pe acțiuni nu au făcut aporturi ne bănești în capitalul social al societății în volum deplin, în termenul prevăzut de actul de constituire, aceștia: (1) vor răspunde solidar, în limita părții neachitate a acestor aporturi, pentru obligațiile societății apărute după înregistrarea ei de stat și (2) vor putea să transmită terților obligațiile lor față de societate numai pe calea transferului societății.

Cea mai esențială și des întâlnită problemă în cursul vărsării aportului ne bănesc sau în natură în capitalul social al societății pe acțiuni este cea a evaluării bunurilor transmise de către fondatori societății, ca aport la capitalul social al societății pe acțiuni.

De obicei, fondatorii au obișnuința și tendința de a supraevalua bunurile aportate, fapt care poate genera următoarele consecințe:

- afectarea capitalului social al societății și solvabilitatea acesteia;

- repartizarea drepturilor între fondatori, or cel care a supraevaluat aportul în natură la capitalul social al societății va deține o cotă de acțiuni mai mare, înregistrând toate consecințele care decurg din acest act juridic.

O opinie în acest sens, sunt stipulațiile art. 39 alin. (6) și (7) din Legea RM privind societățile pe acțiuni, care prevăd că valoarea de piață a aporturilor ne bănești se aprobă prin hotărârea adunării constitutive sau a adunării generale a acționarilor, ori prin decizia consiliului societății, pornindu-se de la prețurile pieței organizate publicate la data transmiterii acestor rapoarte. Valoarea de piață a aportului ne bănesc în capitalul social al societății se aprobă în temeiul raportului societății de audit sau al unei alte organizații specializate care nu este persoană afiliată societății.

Pe când, art. 37 și 38 din Legea României privind societățile comerciale nr. 31/1990, prevăd că la societățile pe acțiuni, dacă există aporturi în natură, judecătorul delegat în registrul comerțului numește, în termen de 5 zile de la înregistrarea cererii, unul sau mai mulți experți din lista experților autorizați. Aceștia vor întocmi un raport cuprinzând descrierea și modul de evaluare a fiecărui bun aportat și vor evidenția dacă valoarea lui corespunde numărului și valorii acțiunilor acordate în schimb, precum și alte elemente indicate de judecătorul delegat. Pentru bunurile mobile noi va fi luată în considerare factura. Raportul experților va fi depus în termen de 15 zile la oficiul registrului comerțului și va putea fi examinat de creditorii personali ai asociaților sau de alte persoane. La cererea și pe cheltuiala acestora, li se pot elibera copii integrale sau parțiale de pe raport. În cazul societăților pe acțiuni ce se constituie prin subscripție publică, aporturile în natură se evaluează de unul sau mai mulți experți, numiți de adunarea constitutivă. A doua adunare constitutivă examinează

și validează raportul experților de evaluare a aportului. Acționarilor care au constituit aporturi în natură nu au drept de vot în deliberările referitoare la aporturile lor, chiar dacă ei sunt și subscriitori de acțiuni în numerar ori sunt mandatar ai altor acționați [17, p. 287].

Aportul valorilor mobiliare. La fel, prezintă interes și anumite particularități privind aportul valorilor mobiliare în capitalul social al societăților pe acțiuni.

După părerea profesorilor Sergiu Băieș și Nicolae Roșca, fondatorii sunt în drept să transmită, la fondarea societății, acțiuni și obligațiuni ale societăților comerciale înregistrate în Republica Moldova sau în străinătate. În versiunea inițială a Legii privind societățile pe acțiuni nr. 1134/1997 erau prevăzute ca aporturi hârtiile de valoare, ceea ce reprezenta un concept mai larg decât valorile mobiliare. Transmiterea valorilor mobiliare și a altor titluri de valoare în capitalul social trebuie să fie acceptată de fondatori. Pentru o asemenea acceptare trebuie prezentate rezultatele tranzacțiilor bursiere ori extra bursiere cu hârtiile de valoare ce se transmit pentru aprecierea justă a costului lor. Transmiterea dreptului de proprietate asupra acțiunilor și obligațiunilor va fi înscrisă în registrul acționarilor societății emitente. Acțiunile și obligațiunile pot fi transmise în capitalul social al societăților pe acțiuni care se constituie pentru a concentra pachetele de acțiuni ale altor emitenți [19].

Ca procedură reglementată de lege, aportul hârtiilor de valoare la capitalul social al societății pe acțiuni se va face cu respectarea prevederilor art. 34 alin. (4) din Legea privind societățile pe acțiuni, și anume: adunarea constitutivă va aproba valoarea aporturilor ne bănești ce urmează a fi făcute în contul achitării acțiunilor plasate la înființarea societății. Valoarea de piață a aporturilor ne bănești se va aproba prin hotărârea adunării constitutive sau a adunării generale a acționarilor ori prin decizia consiliului societății, pornindu-se de la prețurile pieței organi-

zate publicate la data transmiterii acestor aporturi, conform prevederilor art. 39 alin. (6) din Legea privind societățile pe acțiuni.

În esență aportarea valorilor mobiliare în capitalul social al societății pe acțiuni presupune transferul de drepturi (drept de proprietate) asupra valorilor mobiliare de la un deținător de valori mobiliare la altul. În acest sens, considerăm că pentru realizarea cu succes a respectivei operațiuni juridice este nevoie să se țină cont de prevederile Regulamentului cu privire la modul de ținere a registrului deținătorilor de valori mobiliare de către registrator și deținătorul nominal, aprobat de Comisia Națională a Pieței Financiare prin hotărârea nr. 15/1/2007.

În acest sens, reținem atenția asupra a două definiții, care de fapt atribuie statutul persoanei fizice sau juridice ce are drept de aportare a valorilor mobiliare la capitalul social la societății, și anume **(1)** deținătorul de valori mobiliare ca fiind persoana care deține valori mobiliare în baza dreptului de proprietate (proprietar) sau în bază de contract (deținător nominal) și **(2)** deținătorul nominal de valori mobiliare ca fiind participantul profesionist la piața valorilor mobiliare, care deține, în numele său, valori mobiliare din însărcinarea proprietarilor de valori mobiliare sau a altor deținători nominali, nefiind proprietar al acestora [20].

Transferul dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare din contul personal al fondatorului în contul personal al societății se efectuează în baza dispoziției de transmitere, care se semnează de către deținătorul de valori mobiliare care transmite aceste valori sau de către o altă persoană stabilită de legislație, pe de o parte, și de către societate, în persoana legal împuternicită, care primește valorile mobiliare, pe de altă parte.

Deținătorul de valori mobiliare care semnează dispoziția de transmitere garantează registratorului și societății pe acțiuni, căreia îi transmite valorile mobiliare, precum că:

a) ea este persoana care are dreptul să efectueze un astfel de transfer de drepturi. Dacă dispoziția de transmitere este semnată de către reprezentant, acesta va prezenta documentele care dovedesc că el dispune de împuternicirile respective de către persoana reprezentată;

b) valorile mobiliare care se aduc sunt valabile și nu sunt grevate cu obligațiuni.

La înregistrarea transferului de drepturi asupra valorilor mobiliare, registratorul urmează să se asigure că numărul de valori mobiliare virate din contul persoanei ce transmite valorile mobiliare corespunde cu numărul de valori mobiliare ce urmează a fi înregistrate în contul societății-beneficiar.

Reținem că nu se admite înregistrarea transferului de drepturi asupra valorilor mobiliare blocate dintr-un cont personal în altul. Blocarea poate avea loc în cazul constituirii gajului, inițierii operațiunilor de vânzare, sechestrării valorilor mobiliare și în alte cazuri prevăzute de legislație [21].

Aportarea valorilor mobiliare grevate poate avea loc doar după anularea înscrierii privind blocarea valorilor mobiliare care se efectuează în baza dispoziției scrise a organelor și persoanelor împuternicite din inițiativa cărora s-a efectuat blocarea sau a persoanelor în interesul cărora s-a efectuat blocarea.

În sfârșit, toate înscrierile din sistemul registrului deținătorilor de valori mobiliare trebuie să se bazeze pe documentele primare. Registratorul este obligat să noteze pe fiecare document primit data și ora primirii acestuia și să-l introducă în registrele respective.

Aportul obligațiilor (datoriilor) societății față de creditorii. După cum am menționat anterior, la categoria aporturilor în capitalul social al societății pe acțiuni, în corespundere cu prevederile art. 41 alin. (1) lit. d) din Legea privind societățile pe acțiuni se atribuie și obligațiile (datoriile) societății față de creditorii.

Aportul obligațiilor societății față de creditorii prevăzută expres în acest articol reprezintă de fapt

procedura prin care societatea, la adunarea generală a acționarilor de cele mai dese ori extraordinare, hotărăște ca, în loc de a plăti o datorie a societății față de creditorii care poate fi asociat sau terț, să ofere acestuia în schimb valori mobiliare nou - emise.

Doctrina românească califică această operațiune juridico-contabilă ca fiind o compensare de creanțe. Astfel, compensarea de creanțe apare în practică, precum și în unele acte normative sub denumirea de conversie a creanțelor ori a datoriilor, după cum operațiunea este privită dinspre creditor, respectiv, dinspre societatea debitoare. Compensarea de creanțe cu acțiuni nou - emise este o instituție contemporană, legislația anterioară românească (Codul comercial) nepermițând decât stingerea prin plată a obligației rezultată din subscripție. Deși textul art. 210 alin. (2) din Legea privind societățile comerciale nr. 31/1990 vorbește despre emisia de noi acțiuni prin compensarea unor creanțe lichide și exigibile asupra societății pe acțiuni, procedura nu este proprie doar societății de capitaluri, ci poate fi folosită de orice societate, indiferent de formă sau tip [22].

Analizând textul legii, putem conchide că operațiunea de aport a datoriilor societății față de creditorii rezultă din activitatea societății și că de fapt aceasta intervine nu la momentul constituirii societății, ca în celelalte cazuri de aportare, ci la momentul înregistrării unei modificări a capitalului social.

Așadar, majorarea capitalului social prin emisia de noi acțiuni se va face din contul stingerii datoriei societății față de creditorii săi. O condiție esențială pentru realizarea acestei operațiuni este ca creanța să fie certă și eligibilă. În atare situație, în vederea înregistrării operațiunii de majorare a capitalului social la Comisia Națională a Pieței Financiare, pe lângă actele cerute în mod obișnuit la majorarea capitalului, societatea pe acțiuni trebuie să depună și actul care atestă creanța certă, lichidă și exigibilă și situațiile financiare, astfel încât Comisia Financiară, pe lângă

verificarea actelor care exprimă voința acționarilor de a majora capitalul societății pe acțiuni, să poată să aprecieze existența elementelor contabile care dovedesc că creanțele nu sunt fictive, deoarece aceasta ar echivala cu inexistența aporturilor.

Spre deosebire de celelalte aporturi, în cazul dat nu este necesară efectuarea unei evaluări a creanțelor, întrucât la baza expertizei sau evaluării ar sta situațiile financiare ale societății pe acțiuni. Creanțele nu se evaluează precum aporturile în natură, ci se cedează societății la valoarea nominală a acestora [5, p. 54].

În final, reținem că majorarea capitalului prin aportul creanțelor față de creditorii societății reprezintă un hibrid juridic, contabil și financiar între majorarea din surse externe și cea a majorării din surse interne ale societății, împrumutând caracteristici ale ambelor procedee. Comparativ cu majorarea din surse externe (aporturi noi), asemănarea constă în aceea că valorile mobiliare sunt dobândite prin subscriere individuală, subscriitorul devenind astfel asociat sau, dacă era deja, obținând un număr suplimentar de acțiuni, spre deosebire de majorarea din surse interne (încorporarea profitului, a rezervelor sau a primelor de emisiune), unde titlurile de valoare sunt emise și revin automat și gratuit asociaților existenți la data operațiunii, proporțional cu participarea lor la capitalul social, fără ca aceștia să-și exprime fiecare voința individuală.

Comparativ cu majorarea capitalului societății din surse interne, asemănarea constă în aceea că în societate nu se includ valori noi, valori patrimoniale, precum în cazul noilor aporturi. Prin urmare, operațiunea nu este una de finanțare, majorarea capitalului societății se face doar contabil, prin trecerea contravalorii acțiunilor la valoarea de emisie, din contul contabil de pasiv (datorii față de terț) în contul contabil de activ, legate de capital.

Ca urmare a aportării creanțelor față de creditorii societății, societatea pe acțiuni își îmbunătățește

situația patrimonială și indicatorii financiari, putând fi competitivă și obținând credibilitatea creditorilor și finanțatorilor.

Aportul cu drept de proprietate. Fondatorii, prin actul de constituire a societății pe acțiuni, pot decide liber dacă bunurile ce constituie aport în natură la fondarea societății se transmit în proprietatea sau folosința acesteia. Norma legală cuprinsă la art. 39 alin. (3) din Legea privind societățile pe acțiuni prevede că aporturile ne bănești la capitalul social pot fi transmise societății cu drept de proprietate sau cu drept de folosință.

În consecință de cauză, bunurile transmise societății cu drept de proprietate vor fi scoase din patrimoniul fondatorului. Contractul de constituire al societății, care va avea ca obiect transmiterea bunurilor cu drept de proprietate în capitalul social al societății este unul translativ de proprietate, deoarece, pe de o parte, exprimă libera voință a fondatorilor, iar pe de altă parte este actul care va sta la baza înregistrării acestora la organele competente ale statului.

Odată cu transmiterea bunurilor în proprietatea societății, fondatorul pierde dreptul asupra acestuia, iar societatea îl va înregistra ca parte a patrimoniului acesteia. Creditorii asociatului vor decădea din dreptul de a urmări bunurile aportate la capitalul social.

În cazul lichidării societății acționarul nu va primi bunul aportat la capitalul social al societății ci valoarea acestuia. Distribuirea bunurilor între acționari la lichidarea societății se va face respectându-se prevederile art. 98 din Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1134/1997.

În susținerea celor expuse, menționăm că transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor aportate către societate presupune și transferul riscului pieririi fortuite a acestora.

Prin urmare, după părerea cercetătorului R. Rizoiu, în lipsa unor stipulații derogatorii, dacă lucrul pierde fortuit în intervalul de timp cuprins între mo-

mentul subscrierii aportului și momentul predării acestuia (vărsământul aportului), riscul lucrului îl suportă societatea pe acțiuni în calitate de proprietar al bunului. Această soluție poate fi însă contrară intereselor colective ale asociaților, deoarece efectele prejudiciabile ale pieririi fortuite a bunului se răsfrâng în mod nejustificat asupra tuturor celorlalți asociați [23].

Un regim derogator de la regula generală în sensul că transferul riscurilor are loc odată cu predarea efectivă a lucrului către societate este prevăzut în legislația României. Art. 16 alin. (2) din Legea privind societățile comerciale nr. 31/1990 prevede că aporturile în natură trebuie să fie evaluabile din punct de vedere economic. Ele sunt admise la toate formele de societate și sunt vărsate prin transferarea drepturilor corespunzătoare și prin predarea efectivă către societate a bunurilor aflate în stare de utilizare.

Astfel, dacă bunul care face obiectul aportului pierde înainte de predare, asociatul rămâne obligat să predea un alt bun sau echivalentul bănesc al acestuia. Se evită în acest fel două inconveniente majore, și anume: (1) că asociatul ar dobândi această calitate și drepturile aferente chiar dacă nu a contribuit efectiv cu nimic la constituirea capitalului social și (2) terții ar avea drept de gaj asupra unui patrimoniu diminuat [12, p. 48].

O astfel de reglementare în legislația Republicii Moldova nu se regăsește, restricții și termeni de referință fiind cuprinse în alin. (6) art. 39 din Legea privind societățile pe acțiuni care prevede că, valoarea de piață a aportului ne bănesc se aprobă în temeiul raportului întreprinderii de evaluare, întocmit în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, care nu este persoană afiliată societății, fondatorilor sau acționarilor societății. Data întocmirii raportului de evaluare nu poate preceda cu mai mult de 6 luni data adoptării de către adunarea generală sau consiliul societății, potrivit prevederilor statutului, a valorii de piață a aporturilor ne bănești.

Aportul cu drept de folosință. Aportul bunurilor în capitalul social al societății pe acțiuni cu drept de folosință presupune că bunurile sunt puse la dispoziția societății înafara transferului dreptului de proprietate, aplicându-se față de acest raport juridic regulile privind locațiunea și nu în ultimul rând termenul pentru aceste bunuri sunt transmise în folosință [5, pag.364]. Ideea merită să fie reținută întrucât, în cazul dat, spre deosebire de situația transmiterii dreptului de proprietate asupra bunului aportat de către asociat, în situația transmiterii dreptului de folosință asupra bunului, la lichidarea societății subscriitorul rămâne titularul dreptului de proprietate și are dreptul la restituirea bunului.

În plus, suntem de acord că sub aspectul chestiunii abordate și aplicării regulilor de locațiune societatea pe acțiuni care deține în capitalul social bunuri transmise în folosință nu va putea aduce ca aport la capitalul social al unei alte societăți comerciale dreptul său de folosință asupra bunurilor, pe motiv că acest aport ar echivala cu o sublocațiune de bunuri sau cu o cesiune de drepturi. Or, în aceste situații, aportul în folosință va fi adus doar cu acordul proprietarului. O reglementare legală în acest sens se regăsește la art. 39 alin. (11) lit. d) din Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1134/1997 care prevede că aporturi la capitalul social nu pot fi bunurile care aparțin achizitorului de acțiuni cu drept de administrare economică sau gestionare operativă, fără acordul proprietarului acestor bunuri.

În același context constatăm că Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1134/1997 prevede că anumite bunuri pot fi aportate doar cu drept de folosință. Astfel, bunurile proprietății publice care nu sunt supuse privatizării pot fi transmise societății pe acțiuni în calitate de aport la capitalul social numai cu drept de folosință.

Examinând norma cuprinsă în art. 39 din Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1134/1997, evidențiem condițiile distinctive obligatorii pentru

realizarea transmiterii dreptului de folosință asupra bunurilor aportate, după cum urmează:

- valoarea de piață a aporturilor ne bănești transmise societății cu drept de folosință se determină pornind de la plata pentru folosință calculată pentru perioada stabilită în documentele de constituire ale societății sau în hotărârea adunării generale a acționarilor (alin. (5) art. 39);

- în cazul prelungirii dreptului de folosință a aporturilor ne bănești, cesionat societății, societatea va fi obligată să elibereze suplimentar acțiuni proprietarului acestor aporturi în modul prevăzut de documentele de constituire sau de hotărârea adunării generale a acționarilor societății;

- în cazul încetării înainte de termen a dreptului de folosință a aporturilor ne bănești, cesionat societății, acționarul este obligat să restituie societății dividendele și acțiunile primite în plus, în modul prevăzut de documentele de constituire sau de hotărârea adunării generale a acționarilor societății.

Concluzii

Instituția capitalului social al societății pe acțiuni în Republica Moldova a fost supusă modificării în urma introducerii amendamentelor în Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, lege armonizată cu standardele europene, inclusiv cu Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și Consiliului din 14 iunie 2017 cu privire la anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale și cu Directiva 2007/36/CE a Parlamentului European din 11 iulie 2007 privind exercitarea anumitor drepturi ale acționarilor în cadrul societăților comerciale cotate la bursă.

Prin intermediul noilor modificări ale Legii nr. 1134/1997 au fost stabilite prevederi cu referire la cuantumul și pragul minim până la care poate fi redus capitalul social al societății pe acțiuni. Astfel, este prevăzută o creștere graduală a mărimii minime a capitalului social de la 20 000 de lei, și conform Legii

nr. 18/2020, până la: a) capitalul social al societății nu poate fi mai mic de 120 000 de lei la un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi; b) capitalul social al societății nu poate fi mai mic de 360 000 de lei la doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi și c) capitalul social al societății nu poate fi mai mic de 600 000 de lei la trei ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Conform dispozițiilor art. 252 și 253 din Codul civil al RM aportul la capitalul social al unei societăți comerciale poate fi în bani dacă actul de constituire nu prevede altfel sau orice alt bun aflat în circuitul civil.

Categoriile aporturilor în cazul societăților pe acțiuni este reglementat de prevederile Legii privind societățile pe acțiuni, care reține că aporturi la capitalul social pot fi: mijloace bănești; valori mobiliare plătite în întregime; alte bunuri, inclusiv drepturi patrimoniale sau alte drepturi care pot fi evaluate în bani; obligațiile (datoriile) societății față de creditori. Adicional, art. 41 din Legea privind societățile pe acțiuni prevede că felurile aporturilor se stabilesc de actul de constituire al societății pe acțiuni sau de hotărârea privind emisia suplimentară de acțiuni.

Astfel, concluzionăm că capitalul social al societății pe acțiuni reprezintă chintesența unei societăți, care asigură buna funcționare și dezvoltarea economică a acesteia, la fel garantând drepturile creditorilor societății și nu în ultimul rând reprezintă contribuția proporțională a asociaților/acționarilor la constituirea societății.

Referințe bibliografice

1. BĂIEȘU, A., BURUIANĂ, M., Comentariu la Codul civil al Republicii Moldova, vol.1, editura Tipografia Centrală, Chișinău 2006, 511 p.
2. Codul civil al Republicii Moldova, republicat în temeiul Legii nr.133 din 15.11.2018. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova (în continuare MO al RM)

nr.66-75 din 01.03.2019, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125043&lang=ro#, vizualizat la data 03.12.2021.

3. Legea privind societățile pe acțiuni nr.1134/1997, republicată în temeiul Art. III din Legea nr.18 din 20 februarie 2020. În: MO al RM nr. 99-100 din 31.12.2020, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=124769&lang=ro#, vizualizat la data de 03.12.2021.

4. BODU, S., Tratat de drept societar, Editura Rosetti International, București 2014, 639 p.

5. Legea privind activitatea băncilor nr.202/2017. În: MO al RM nr. 434-439 din 15.12.2017, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=105712&lang=ro, vizualizat la data de 03.12.2021.

6. STOICA, Cristiana Irinel, Subscripția internațională de acțiuni și de obligațiuni, Editura All Beck, București 2000, 268 p.

7. HARAGA, Cr., CUCU, Cr., Dicționar de drept comercial, Editura CH Beck, București 2011, 543 p.

8. HÎNCU. Rodica, IORDACHI Victoria, etc. Bazele funcționării pieței de capital, Editura ASEM, Chișinău 2012, 129 p.

9. Legea privind piața de capital nr. 171/2012. În: MO al RM nr. 193-197 din 14.09.2012, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121985&lang=ro#, vizualizat la data de 03.12.2021.

10. Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) nr. 56/11 din 14 noiembrie 2014 cu privire la aprobarea Regulamentului privind licențierea și autorizarea pe piața de capital, https://www.cnpf.md/storage/files/files/hot_56_11.pdf, vizualizat la data de 03.12.2021.

11. Hotărârea CNPF cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind etapele, termenele, modul și procedurile de înregistrare a valorilor mobiliare nr. 13/10 din 13.03.2018, https://www.cnpf.md/storage/files/files/Hot_13_10_2018.pdf, vizualizat la data de 03.12.2021.

12. ÎVANOV, E., Patrimoniul societăților comerciale, Editura Hamangiu, București 2008, 189 p.

13. TUDORIU, F., Înființarea unei societăți comerciale pe acțiuni, Editura Universul Juridic, București 2000, 246 p.

14. BRATIȘ, M., Constituirea societății comerciale pe acțiuni, Editura Hamangiu, București 2008, 354 p.

15. LETEA, Crina-Mihaela, Dizolvarea și lichidarea

societăților comerciale, Editura Hamangiu, București 2008, 193 p.

16. GHEORGHE, Cr., Societăți comerciale. Voința asociaților și voința socială, Editura All Beck, București 2003, 73p.

17. MORICA, R. I., BERCEA, L., Drept comercial român și drept bancar, Editura Lumina Lex, București 2005, 498 p.

18. SHIAU, I., Drept comercial, Editura Hamangiu, București 2009, 576 p.

19. ROȘCA, N., BAIES, S., Dreptul afacerilor, vol. II, Editura Tipografia Centrală, Chișinău 2006, 433 p.

20. DUȚESCU, Cr., Legea privind piața de capital. Comentarii pe articole. Editura C.H. Beck, București 2009, 364 p.

21. DUȚESCU, Cr., Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni. Editura C.H. Beck, București 2012, 267 p.

22. BODU, S., Majorarea capitalului social al unei societăți comerciale prin compensarea (conversia) creanțelor, Revista Universul Juridic nr.12, decembrie 2015, 54 p.

23. RIZOIU, R., Garanții reale mobiliare, o abordare funcțională, Editura Universul Juridic, București 2011, 175 p.

